

Timo Vuori

Johtaja, kansainvälinen kauppaja ja kauppapolitiikka

Kansainvälinen toimintaympäristö ja viennin näkymät

Hyötytietoa pk-yrityksille 22.3.2024

Kansainvälinen toimintaympäristö

Narratiivin muutos – politiikan paluu talouteen ja kauppaan

Kauppa-lehti – Finnish leading business daily:
”Mika Aaltola: Companies should leave China”

Helsingin Sanomat:
”New Security strategy for German”

South China Morning Post:
”Critical minerals are the new front line of US-China rivalry”

Financial Times:
”Russia moves to seize ‘naughty’ western companies”

”EU agrees trade deal with Kenya as Brussels aims to boost Africa ties”

”Canada freezes activity at ‘China’s World Bank’ after infiltration claims”

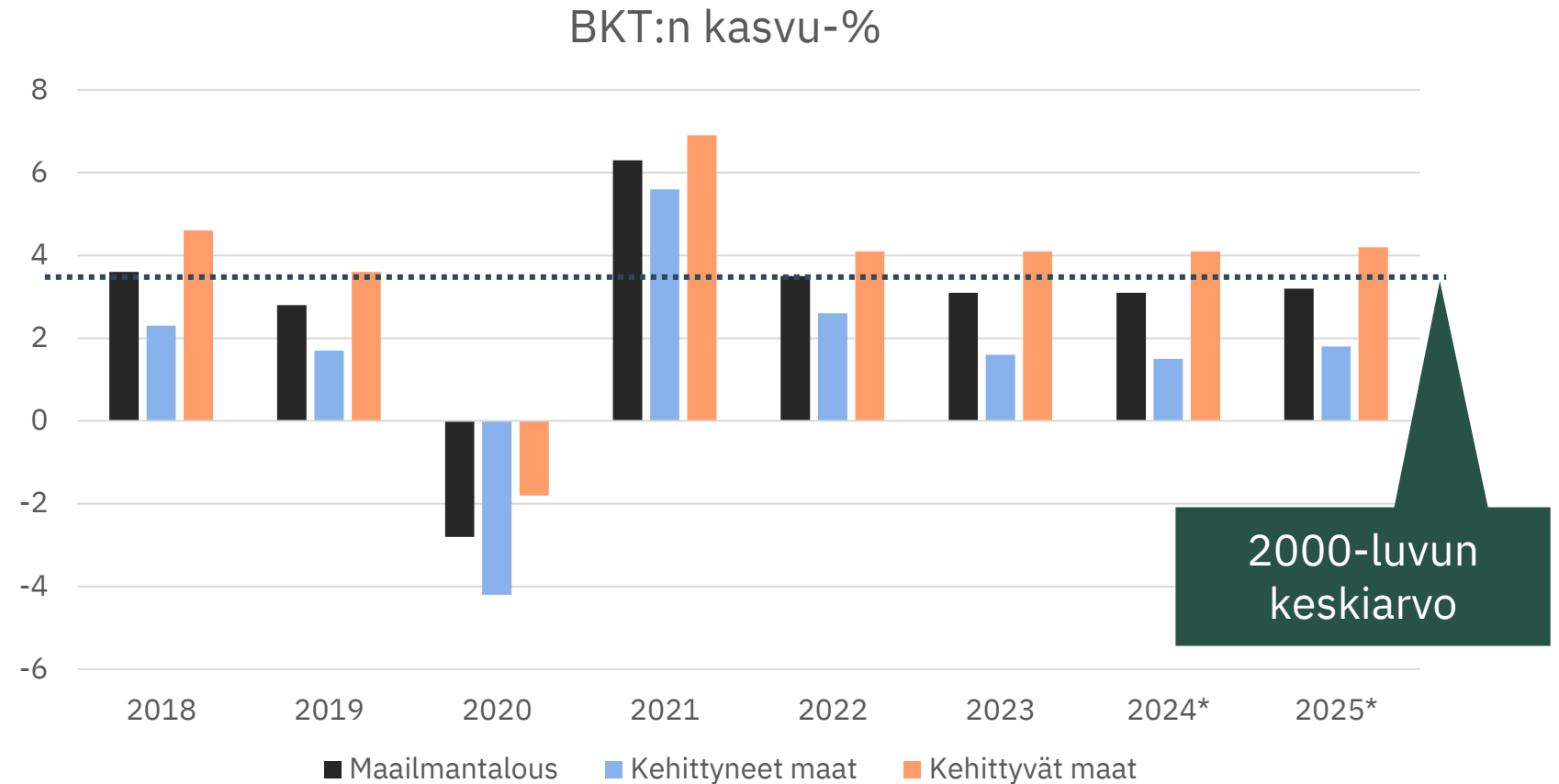

Uusi normaali – sota Euroopassa

- Ukrainan sota katkaisi koronan jälkeisen kasvupyrähdyksen

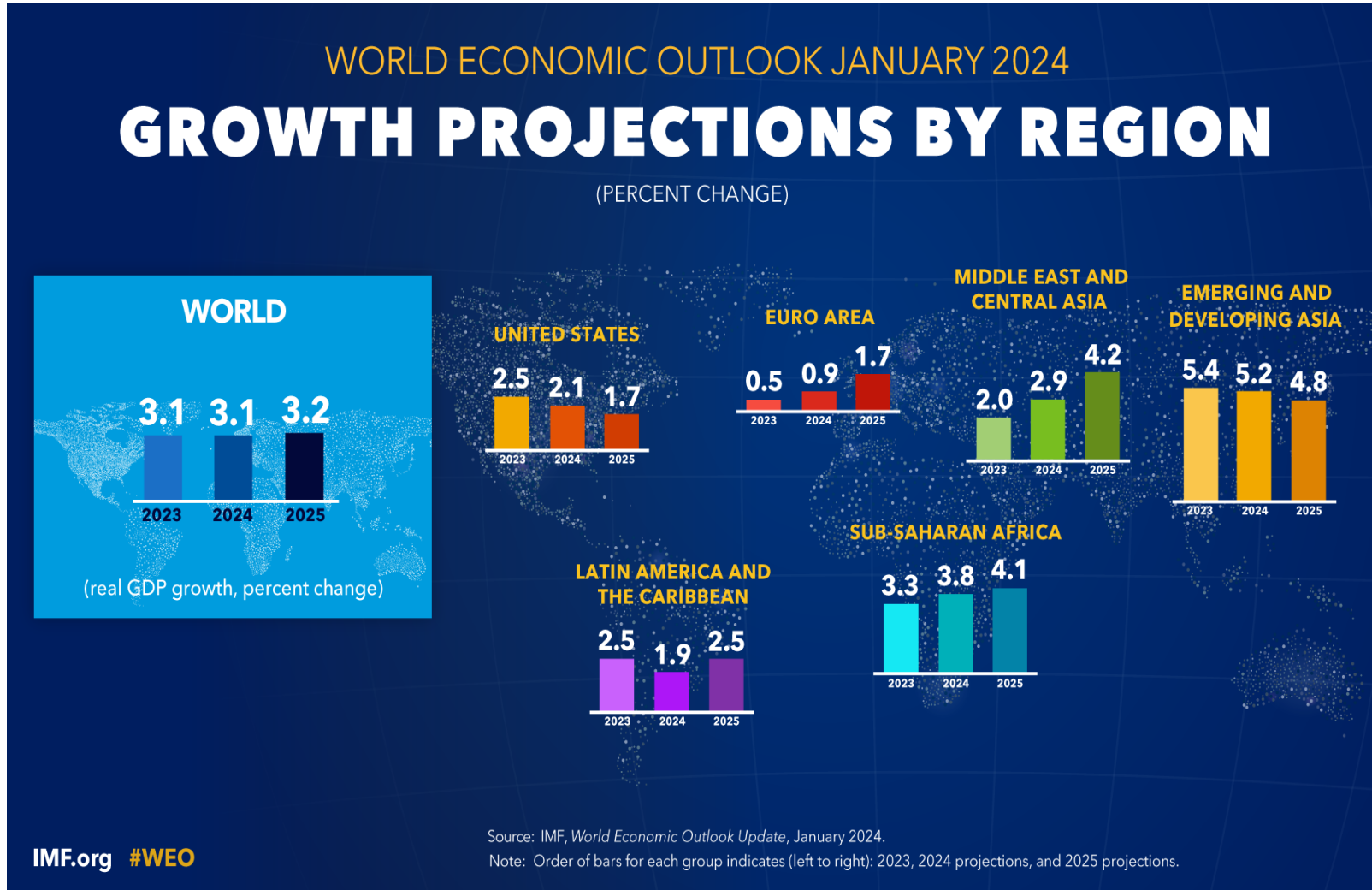

Lähde: IMF

Hitaan kasvun Eurooppa

- Maailmantalouden kasvusta yli 80 % Euroopan ulkopuolella

MARKKINOIDEN POLARISAATIO?

EUROOPPA

- Talouden turvallisuus
- Sääntelytsunami
- Laajentuminen

AASIA

- RCEP - CPTPP
- Arvokejut
- Teknologia

KIINA

- Pitkämärssi 2049
- Strategiset valinnat
- Omavaraisuus

- VENÄJÄ**
- Eristetty fossiilitalous

USA

- Talouden dynamiikka
- Eristyvä vai elpyvä talous?
- Biden vai Trump?

ETELÄ-AFRIKKA

- Lulan Brasilia
- Resurssit Chile
- Investointien Uruguay

AFRIKKA

- 54 markkinaa
- Työtä tarvitaan

ARABIMAAT

- Fossiilitaloudet
- Kulutus

INTIA

- Väestö
- Kasvu

GEOPOLITIIKAN RISKIEN TUNNISTAMINEN YRITYKSISSÄ

Talouden puolustus

□ National Security First

- ✓ Investment Screening (FIN/EU)
- ✓ Export controls (FIN/EU)
- ✓ Sensitive research & innovation work
- ✓ Data & platform localization
- ✓ Critical tech & infra
- ✓ Neoindustrialization (USA/EU)
- ✓ Battle on Standards & IPR

□ Strategic business sectors

- China: 5 years plans
- EU: Economic Security & Autonomy
- USA: IRA / Work Centric Trade Policy

Talouden välineistyminen

□ Geopolitics in trade policy

- ✓ Extraterritorial financial sanctions (money transfer)
- ✓ Persons & companies on black list
- ✓ Limitation for University and R & D –co-operation

□ Vulnerable companies

- Sanctions => direct and indirect impacts
- FDI & Dual used tech => investment & export controls
- Spying => critical business securities
- Local leadership => monitoring & measuring

ARVO- JA TOIMITUSKETJUT MUUTOS

Top 10 Supply Chain Trends 2023

- 1** Big data and analytics
- 2** Digital supply chains
- 3** Supply chain risk and resilience
- 4** Artificial intelligence and machine learning
- 5** Robotics
- 6** Data security and cybersecurity
- 7** Circular and sustainable supply chains
- 8** Essential goods supply chains
- 9** Smart logistics and the internet of things
- 10** Logistics vulnerability

ASCM ASSOCIATION FOR SUPPLY CHAIN MANAGEMENT

MAARISKIT

SÄÄNTELYTSUNAMI

TEOLLISUUDEN
INTERNET

KISA OSAAJISTA,
INVESTOINNEISTA,
RAAKA-AINEISTA,
TEKNOLOGIASTA

VASTUULLISUUS

SAAVUTETTAVUUS

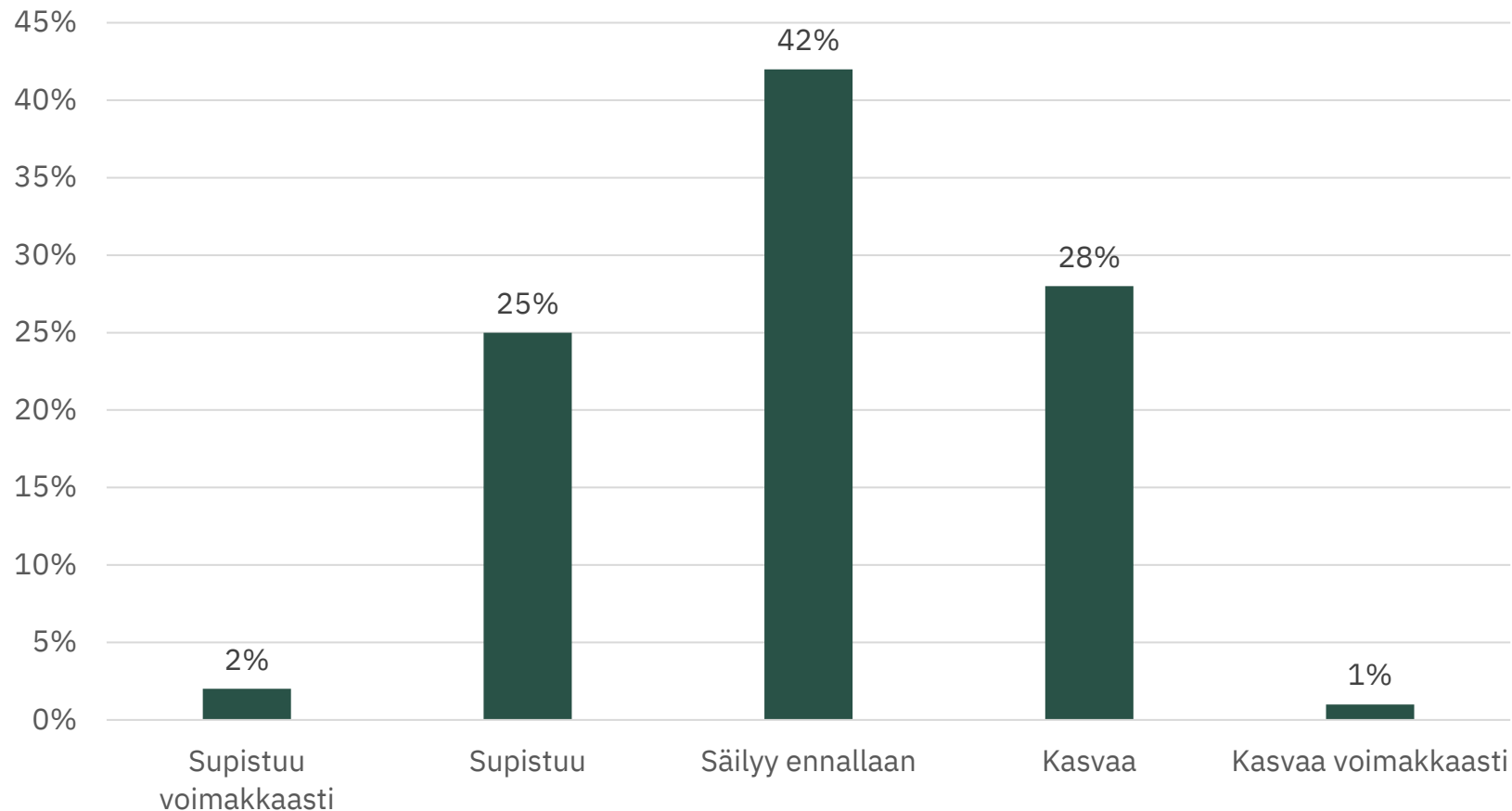
Elinkeinoelämän Vientibarometri **Helmikuu 2024**

EK:n yrityskysely viennin näkymistä ja markkinoiden muutoksesta

Vientitila - viennin suunta?

Miten arvioitte yrityksenne viennin kehittyvän seuraavan 6 kuukauden aikana?

Vientibarometri ei anna merkkejä mistään viennin laajasta ja nopeasta piristymisestä.

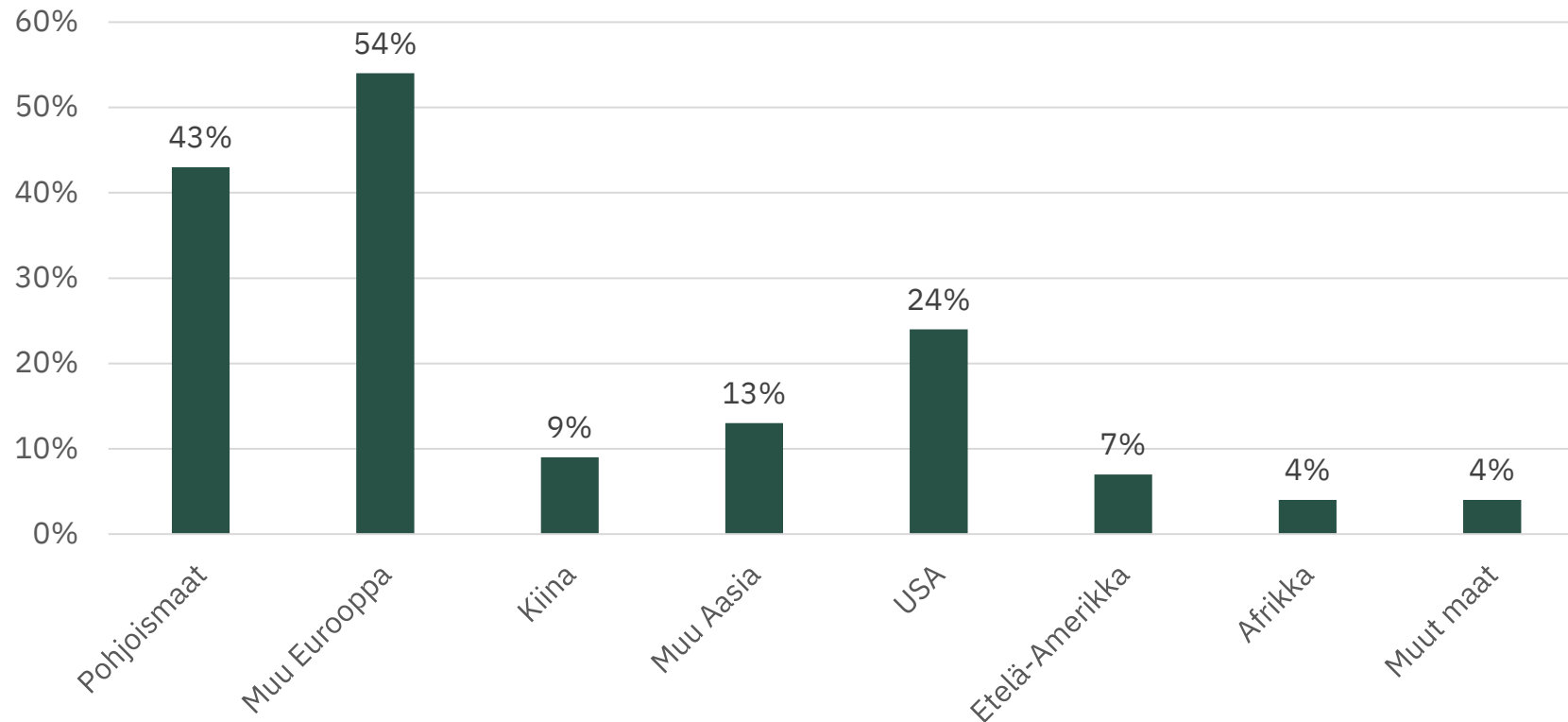
Yritysten vientinäkymissä ei merkittävää muutosta elokuun vientibarometriin.

Lähes yhtä paljon vientiyrityksistä pelkää viennin supistuvan (27%) kuin uskoo viennin kasvuun (29%).

Viennin kasvun vauhdittumisesta ei ole luvassa nopeaa apua Suomen talouden tilaan.

Vientimarkkinat – mistä kasvua?

Millä markkinoilla arvioitte vientinne kehittyvän parhaiten seuraavan 6 kuukauden aikana?

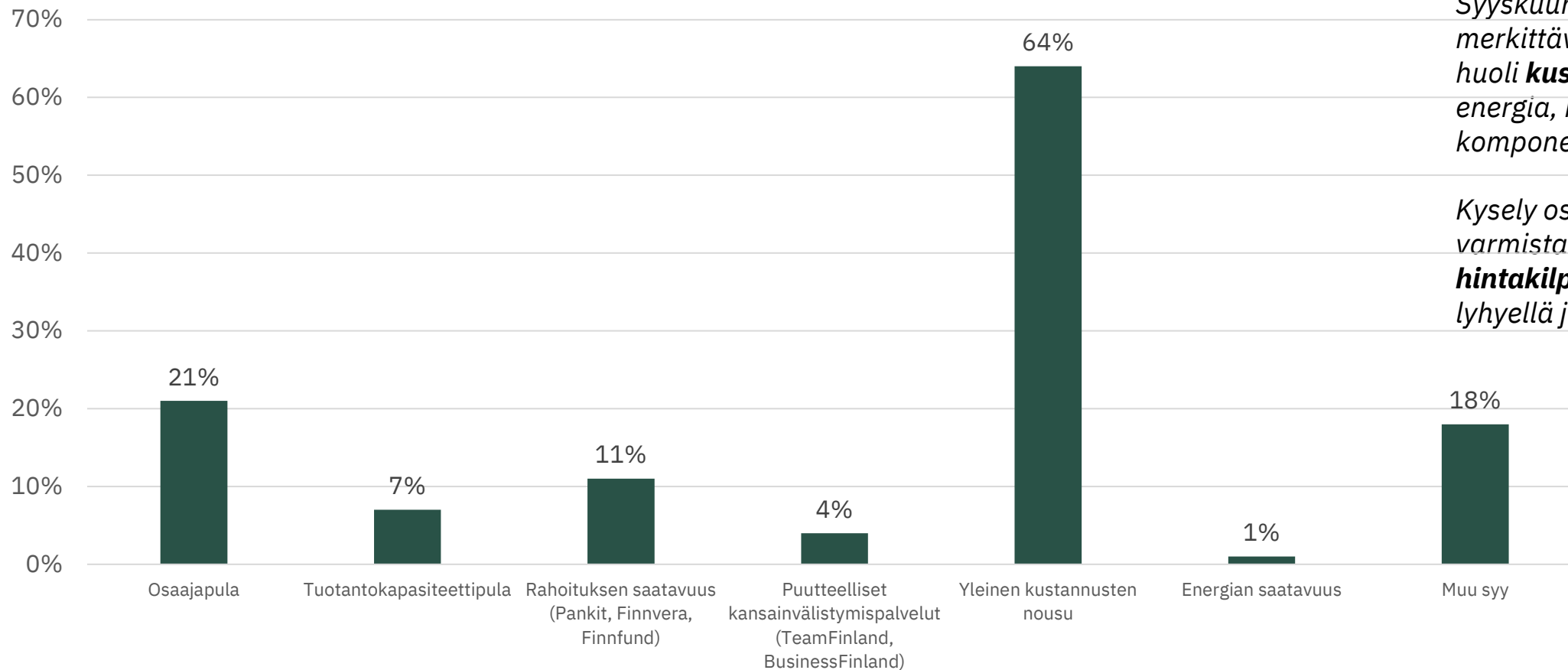
Vientibarometri osoittaa jälleen **Euroopan** tärkeyden Suomen viennin päämarkkinana.

Suomen tärkeimmäksi yksittäiseksi vientimaaksi noussut **USA** tuntuu edelleen vetävän viennissä.

Myös **Kiinan** osuus on säilynyt ennallaan syyskuun kyselyyn verrattuna.

IMF:n mukaan **Aasian** osuus maailmantaloukskasvusta jopa 75%, joten sen osuutta Suomen viennistä olisi saatava kasvamaan ainakin pidemmällä aikavälillä.

Viennin kilpailukyky – mikä jarruttaa vientiä meillä? Mikä kotimaassa vaikeuttaa vientinne kasvua?

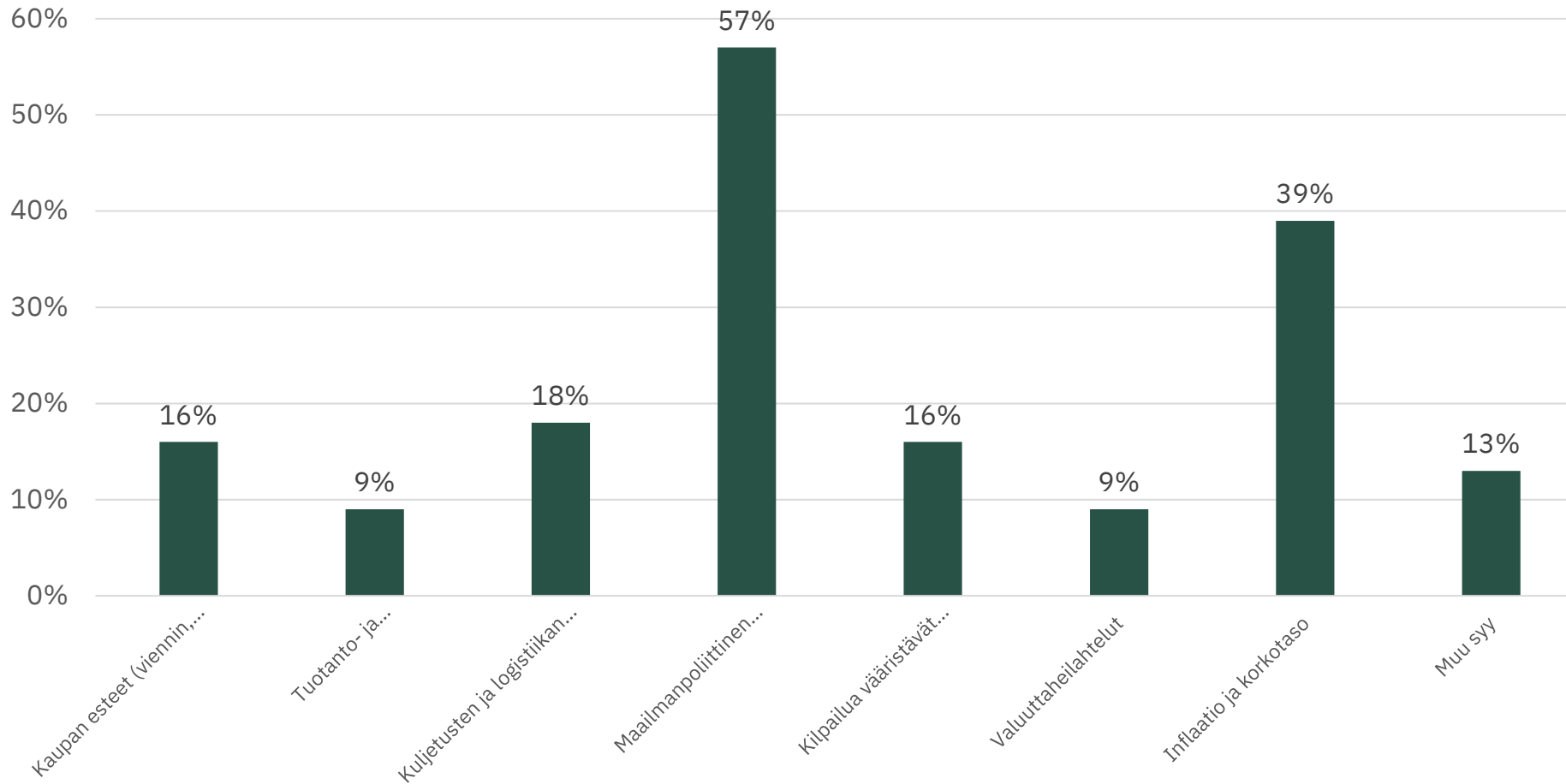
Kotimaassa **osaaja- ja kapasiteettipula** ovat jo pidempään vaivanneet vientiyrityksiä (23%).

Syyskuun kyselyyn verrattuna on merkittävästi kasvanut (64%) huoli **kustannusten noususta** (työ, energia, raaka-aineet, komponentit).

Kysely osoittaa kasvavat paineet varmistaa Suomen viennin **hintakilpailukyky** lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.

Vientimarkkinat – mikä jarruttaa vientiä maailmalla? Mikä kansainvälisesti vaikeuttaa vientinne kasvua?

Geopoliittisen epävarmuuden (57%) ja kustannusten nousun (39%) ohella vientiyrietysten kasvava haaste liittyy **logistiikkaa (18%), mihin omalta osaltaan vaikuttaa Suezin merireittien epävarmuus.**

Kun syyskuussa 9% vientiyrietyksistä ilmoitti **logistiikkahaasteista**, niin nyt luku jo tuplaantunut 18%:iin.

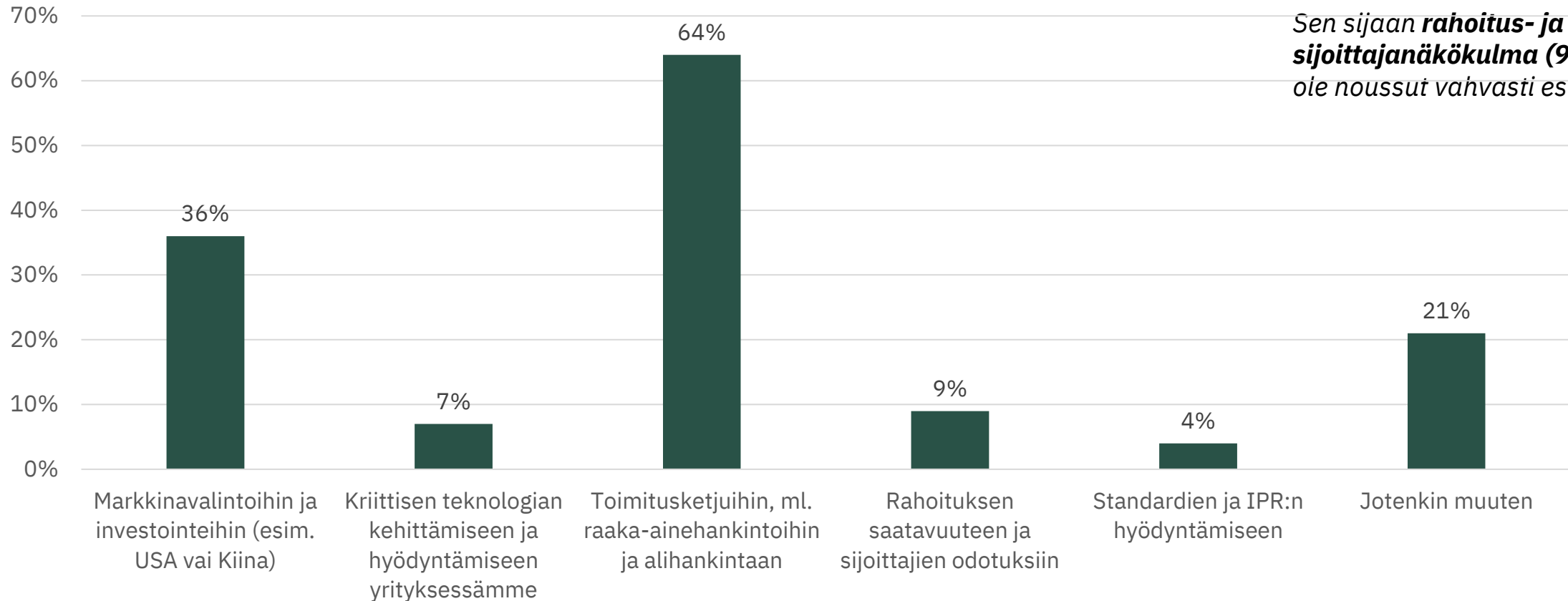
Merkittävää on myös, että peräti 16% yrityksistä kokee **kilpailua vääristävät valtiontuet** yhdeksi viennin haasteeksi kansainvälisillä markkinoilla.

Vientimarkkinat – geopolitiikan vaikutus vientiyrityksiin

Miten suurvaltapolitiikka käytännössä vaikuttaa yrityksenne liiketoimintaan?

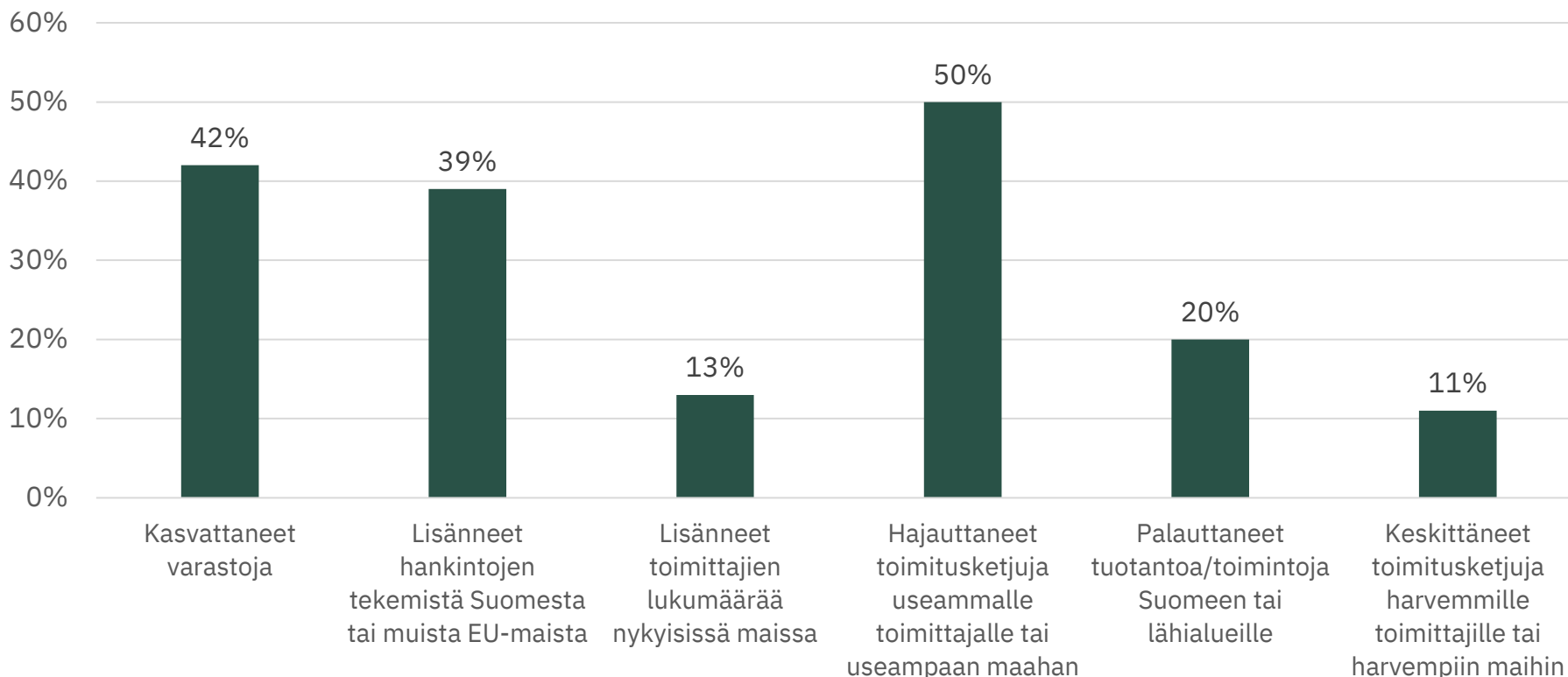
Suurvaltajännitteiden johdosta yritykset ovat jatkaneet **toimitusketjunsä uudistamista (64 %)** sekä ottaneet huomioon **eri markkinoihin liittyvät riskit liiketoiminnan kannalta (36%)**.

Sen sijaan **rahoitus- ja sijoittajanäkökulma (9%)** ei vielä ole noussut vahvasti esille.

Globaalit toimitusketjut – mitä muutoksia yrityksenne on tehnyt?

Millaisiin toimitusketjuihin kohdistuviin muutoksiin olette ryhtyneet?

Peräti 50% vientiyrityksistä ilmoittaa hajauttaneensa toimitusketjujaan ja 39% lisännyt hankintoja Euroopasta, jopa 20% palauttanut toimintoja Suomeen tai lähialueille.

Myös varastojen kasvattaminen (42%) on yhä osa toimitusketjujen sopeuttamista.

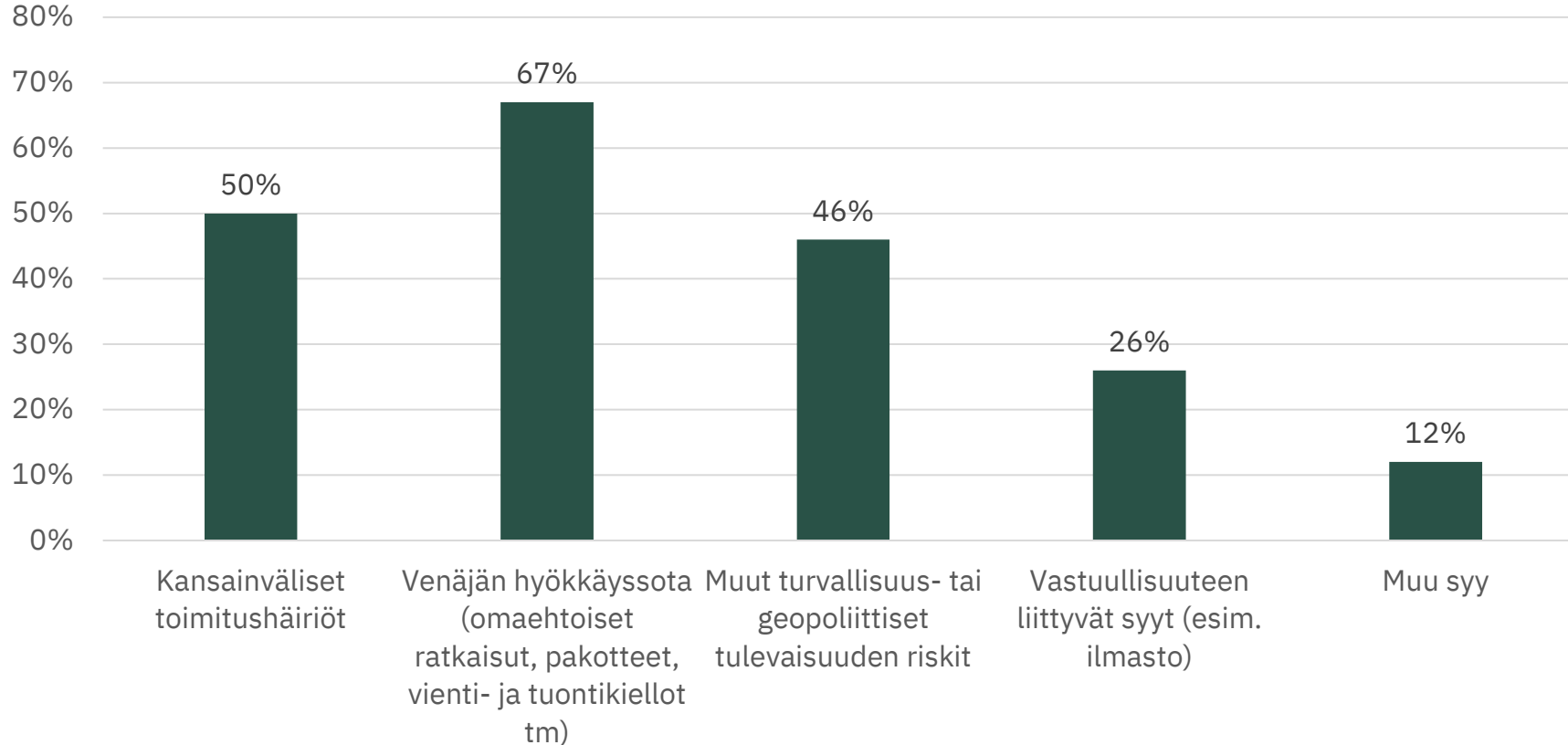
Vientiyritysten toimet vastaavat pitkälti syyskuun kyselyiden tilannetta.

Hieman yllättävää on, että varastojen kasvattaminen on yhä keskeinen osa yritysten riskienhallintaa, koska sen uskottiin olevan poikkeuksellisiin kriisiaikoihin liittyvä toimi.

Globaalit toimitusketjut - mitä muutoksia yrityksenne on tehnyt?

Mitkä syyt ovat vaikuttaneet toimitusketjujenne muutoksiin?

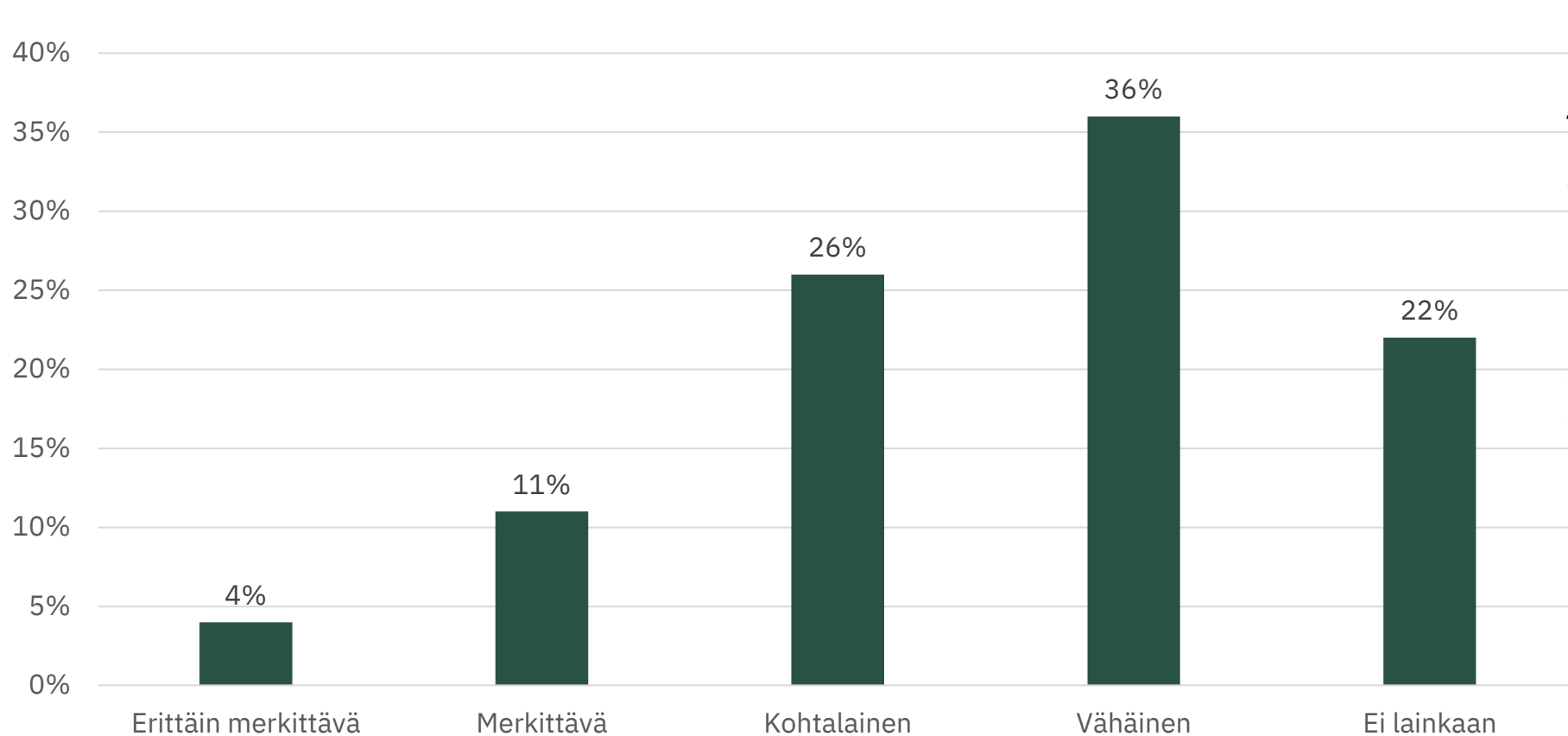

Vientiyritysten toimitusketjuihin vaikuttaa edelleen merkittävästi **Venäjän hyökkäyssodan suorat ja epäsuorat vaikutukset (67%)** sekä **muut geopoliittiset riskit (46%)** ja **kansainväliset toimitushäiriöt (50%)**.

Vastuullisuuteen liittyvät syyt kuten liiketoiminnan ilmatoriskien vähentäminen, sijoittaja- ja asiakasodotukset sekä kiristynyt pakottava sääntely vaikuttaa myös yritysten toimitusketjujen muutoksiin jo merkittävästi (26%).

Globaalit toimitusketjut – mitä muutoksia yrityksenne on tehnyt?

Millainen riski Kiina-riippuvuus on yrityksenne liiketoiminnan kannalta?

Vientiyrityksistä Kiina-riskit ilmoittaa merkittäväksi vain 15 % yrityksistä.

Sen sijaan 58% yrityksistä ilmoittaa, että sen Kiina-riskit ovat vähäiset tai niitä ei ole lainkaan.

Kysely vahvistaa, että suomalaisyritysten Kiina-riskit ovat suhteellisin pienet, vaikka yritys- ja toimialakohtaisia eroja on paljon.

MEGATRENDIT LUOVAT KYSYNTÄÄ?

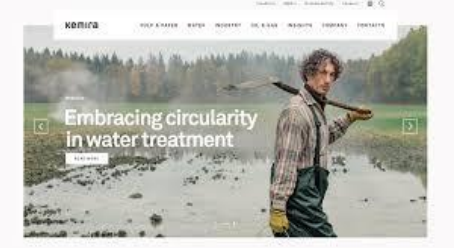
**GLOBAL GROWTH
BUT 85 % OUTSIDE THE EUROPE**

**GROWING
MIDDLE-CLASS**

URBANIZATION

**CLIMATE NEUTRAL & RESOURCE
EFFECTIVE & DIGITAL ECONOMY**

